

Anvisningar för användning av anestesigas

Dnr 1-1111/2021

Gäller fr.o.m. 2021-12-07

Anvisningar för användning av anestesigas

Dnr 1-1111/2021

Innehåll

Inledning.....	1
Syfte.....	1
Begrepp och definitioner	1
Vid användning av anestesigas gäller.....	1
Bilaga 1 Checklista för arbete med anestesigas	3

Diarienummer: 1-1111/2021	Dnr för föregående version:	Beslutsdatum: 2021-12-07	Giltighetstid: Gäller tills vidare fr.o.m. 2021-12-07
Beslut: Fastighetsdirektören		Dokumenttyp: Anvisning	
Handläggs av avdelning/enhet: Fastighetsavdelningen, Säkerhetsenheten		Beredning med: Berörda verksamheter, KI:s samverkansråd och företagshälsovården	
Revidering med avseende på:			

Inledning

Följande anvisning reviderar och ersätter tidigare dokument Användning av anestesigas vid djurexperimentell verksamhet. Grunden för denna anvisning är AML 1977:1160 i sin helhet och tillämpbara föreskrifter. Särskilt betonas arbetsmiljöverkets föreskrifter Arbetsplatsens utformning AFS 2020:1, Kemiska arbetsmiljörisker AFS 2011:19 och Anestesigas AFS 2001:7. I anvisningarna hänvisas även till föreskrifter Hygieniska Gränsvärden AFS 2018:1.

Syfte

Syftet med denna anvisning är i första hand att tydliggöra att Arbetsmiljöverkets föreskrifter gäller för alla verksamheter där anestesigas används och i andra hand förebygga de risker som kan vara förenade med användning av anestesigas. Specifika hanterings- och skyddsföreskrifter med mer detaljerade information ska finnas vid respektive verksamhet.

Begrepp och definitioner

Anestesigas

Med anestesigas avses i denna anvisning läkemedel som i gasform tillförs via andningsvägarna för att åstadkomma narkos eller smärtlindring.

Överskottsutsug

Ett utsug som suger ut anestesigas från anestesigasutrustningens överskottsventil eller utandningsventil.

Punktutsug

Ett utsug som suger ut anestesigas vid eller nära källan.

Vid användning av anestesigas gäller

generellt att

- ansvarig chef ska se till att alla som arbetar med anestesigas eller riskerar att exponeras för anestesigas har tillräckliga kunskaper om riskerna med arbetet samt hur dessa risker ska förebyggas
- ansvarig chef ska se till att en dokumenterad riskbedömning utförts innan arbete med anestesigas och särskilt bedöma om halten av anestesigas i luften är godtagbar i förhållande till hygieniska gränsvärden
- ansvarig chef ska se till att exponeringsmätning genomförs i enlighet med AFS 2018:1 om det inte på annat sätt går att bedöma hur exponeringen för anestesigas förhåller sig till gränsvärdet. Om mätningar eller annat underlag visar på att något gränsvärde överskrids behöver åtgärder vidtas för att minska exponeringen enligt prioriteringsordningen i 15 och 16 §§ i AFS 2011:19.
- ansvarig chef ska se till att skriftliga hanterings- och skyddsföreskrifter finns tillgänglig vid arbetsplatsen och följs
- luftförorening av anestesigas ska motverkas och rester av anestesimedel säkert omhändertas.

Vid arbete med anestesigasutrustning ska

- överskottsutsug med tillräcklig kapacitet och kontinuerlig flödeskontroll finnas
- utrustningen kontrolleras innan den tas i bruk och därefter genomgå teknisk översyn minst var tolfte månad och resultat av kontroll dokumenteras
- täthetskontroll genomförs före varje användning och justeras om så behövs och resultat av täthetskontroll samt eventuella åtgärder dokumenteras
- personen som utför översyn, justering och kontroll av utrustningen ha tillräckliga kunskaper och tillgång till nödvändig utrustning.

Vid arbete med central distribution av lustgas ska

- trycket avlastas innan arbete utförs på ett sådant sätt att exponering för gasen förebyggs
- gasuttag för lustgas läckagekontrolleras regelbundet men minst var tolfte månad och vid slangbyte och resultat av läckagekontroll dokumenteras.

Vid arbete med vätskeformigt anestesimedel ska

- arbetet utförs så att uppkomst och spridning av luftföroreningar motverkas (gäller anestesimedel som i gasform är avsett för inhalation)
- tömning/fyllning av förgasare som inte kan ske i ett slutet system görs under dragskåp eller i anslutning till punktutsug
- brutna flaskor med anestesimedel som inte utgör del i helt slutet system förvaras i ett särskilt avgränsat ventilerat utrymme/skåp
- rester av vätskeformigt anestesimedel hanteras enligt KI:s regler för laboratorieavfall.

Vid arbete med anestesimask eller annat arbete som innebär exponering för anestesigas ska

- punktutsug installeras där det finns risk för att hygieniska gränsvärdet för aktuell anestesigas överskrids på grund av läckage
- punktutsugets utsugningsdel placeras maximalt 15 cm från exponeringskällan
- punktutsugets kapacitet kontrolleras vid installation och vid förändringar av installationen och resultat av kontroll dokumenteras
- punktutsugets eventuella fel i funktionen vid drift visas av ett kontrollsystem.

Bilaga 1 Checklista för arbete med anestesigas framtagen i samarbete med Avonova företagshälsa AB

Bilaga 1		Dokumentnamn:	
Checklista för arbete med anestesigas		Riskbedömning kemiska riskkällor – Anestesigas, version feb2021	
Företag Karolinska Institutet		Datum	Version 1
Deltagare		Framtagen av Henrik Strohmayer (Avonova)	Godkänd av
Beskrivning		Listan baseras på följande föreskrifter AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker AFS 2001:7 Anestesigas	

Fråga	Ja	Nej	Ej rel.	Riskbedömning			Kommentar och åtgärd	Ansvarig för utförande	Klart när?	Kontroll utförd. Datum.
				låg	med	hög				
1. Finns en förteckning över alla kemiska riskkällor?										
2. Är alla kemiska riskkällor skriftligt bedömda?										
3. Finns det säkerhetsdatablad för alla farliga kemiska produkter?										
4. Har de anställda informerats om hälso- och olycksfallsriskerna vid hanteringen av de kemiska produkterna?										

5. Förvaras kemiska produkter på ett godkänt sätt?										
6. Finns beredskap för att ta hand om oavsiktligt spill och utsläpp?										
A.1 (AFS 2001:7 4 §) Har alla som arbetar med anestesigaser tillräckliga kunskaper om riskerna och hur de kan förebyggas?										
A.2 (5 §) Finns skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner och är de tillgängliga på arbetsplatsen?										
A.3 (6 §) Utförs arbetet på ett sådant sätt och med sådan utrustning att läckaget till omgivningen är så litet som möjligt?										
A.4.1 (7 §) Finns överskottsutsug med tillräcklig kapacitet?										
A.4.2 (7 §) Kan överskottsutsugets gasflöde kontrolleras kontinuerligt?										
A.5.1 (8 §) Har utrustningen kontrollerats innan den tas i bruk?										
A.5.2 (8 §) Finns rutiner för teknisk översyn minst var tolfte månad?										

Dokumenteras denna inklusive mätmetod?										
A.6 (9 §) Finns rutin för att kontrollera tätheten hos andningssystemet före varje användning? Dokumenteras resultat av kontrollen samt vidtagna åtgärder?										
A.7 (10 §) Säkerställs att de som utför teknisk översyn och kontroll inför användning har tillräckliga kunskaper?										
A.8 (11 §) Kommer man arbeta på någon del av en centralgasanläggning för lustgas? Innan arbete skall trycket avlastas utan att exponering för gasen höjs.										
A.9 (12 §) Läckagekontrolleras gasuttag för lustgas minst var tolfte månad? Dokumenteras detta?										
A.10.1 (13 §) Förekommer arbete med vätskeformigt anestesimedel? Utförs arbete,										

inklusive omhändertagande av rester, så att spridning av luftföroreningar och annan exponering minimeras?										
A.10.2 (13 §) Förvaras brutna förpackningar med vätskeformigt anestesimedel i ventilerat utrymme?										
A.11.1 (14 §) Släpps anestesigas ut från mask eller annat arbete i sådan mängd att exponering kan leda till hälsorisk?										
A.11.2 (14 §) Behövs punktutsug för att exponeringen ska vara godtagbar?										
A.11.3 (14 §) Har punktutsugets kapacitet kontrollerats vid installation och förändringar? Har detta dokumenterats?										
A.11.4 (14 §) Finns kontrollsystem för punktutsug som visar på fel i funktion vid drift?										